

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/71/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7811208132
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7811208132.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a sudcov JUDr. Petra Tutka a JUDr. Pavla Tkáča v právnej veci žalobcu EOS KSI Česká republika, s.r.o., so sídlom v Prahe 4, Novodvorská č. 994, Česká republika, zastúpeného advokátskou kanceláriou Tomáš Kušník, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, proti žalovanému S. D., J. E. B.Ú. Č.. XX, za účasti vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Važecká č. 16, o zaplatenie 411,97 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 16.12.2011 č.k. 10C/145/2011 - 34 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania v sume 90,02 eura v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku platbou JUDr. Ambrózovi Motykovi, advokátovi.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu žalobcu zamietol a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Týmto rozsudkom rozhodol o peňažnom nároku žalobcu, ktorý odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o osobnom úvere č. XXXXXXXX, súčasťou ktorej boli Obchodné podmienky, uzavretej medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným bol žalovanému poskytnutý úver na nákup spotrebného tovaru v sume 339,28 eura. Pre neplnenie zmluvne dohodnutých podmienok, po tom, čo sa žalovaný s plnením dlhu dostal do omeškania, právny predchodca žalobcu úver zosplatnil a oznámením zo dňa XX.XX.XXXX odstúpil od úverovej zmluvy. Zároveň žiadal od žalovaného zaplatiť žalovanú sumu, ktorá pozostáva z istiny 250,98 eura, úroku 42,49 eura, zmluvnej pokuty 91,28 eura a zo zmluvnej pokuty za predčasné ukončenie zmluvy 27,22 eura. Pri rozhodovaní o opodstatnenosti nároku súd prihliadol na žalovaným vznesenú námietku jeho premlčania a keďže túto vyhodnotil ako dôvodnú (žaloba bola na súde podaná dňa 22.9.2011, t.j. viac ako po 3 rokoch od splatnosti úveru) za použitia ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, pretože ide o právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorého charakter sa nezmenil ani postúpením pohľadávky na terajšieho žalobcu žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a účastníkom náhradu trov konania nepriznal, pretože úspešný žalovaný náhradu trov konania neuplatnil a žalobcovi ako neúspešnému účastníkovi nárok na ich náhradu nevznikol.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal včas odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V podanom odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, keď na daný právny vzťah aplikoval úpravu Občianskeho zákonníka namiesto príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Zdôraznil, že medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným bola uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a podľa príslušných ustanovení zák. č. 258/2011 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, keď žalovaný svojím podpisom potvrdil, že si podmienky vzťahujúce sa k zmluve prečítal, porozumel im a pokladá ich za záväzné. Za takejto situácie, aj keď na strane žalovaného vystupuje spotrebiteľ, označená zmluva o úvere sa spravuje príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, podľa ustanovení ktorého mala byť posudzovaná aj otázka premlčania, pretože takéto jej posúdenie nediskriminuje dlžníka (spotrebiteľa) len preto, že premlčacia doba k uplatneniu práv zo zmluvy podľa Obchodného zákonníka je dlhšia ako podľa Občianskeho zákonníka. Vyslovil názor, že ustanovenie o premlčaní nároku je ustanovením vyváženým vo vzťahu k obom zmluvným stranám a nejde o ustanovenie diskriminujúce spotrebiteľa k veriteľovi v tom zmysle, že by v dôsledku aplikácie príslušných ustanovení Obchodného zákonníka o premlčaní povinnosti dlžníka mnohonásobne prevážili nad jeho právami.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Vedľajší účastník na strane žalovaného žiadal rozsudok súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch ako vecne správny potvrdiť. Zdôraznil, že právny problém prednostného použitia civilného kódexu pred kódexom obchodným je riešený aj v judikatúre slovenských súdov, keď (okrem iných rozhodnutí) v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.1.2011 sp. zn. 5M Cdo 20/2009 bol vyslovený názor, že v spotrebiteľskej veci je neprípustné dojednať zmluvnú podmienku nevýhodnejšie oproti Občianskemu zákonníku (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Zároveň považoval zmluvu o postúpení pohľadávky na žalobcu za neplatnú, pretože zmluvná podmienka umožňujúca postúpenie pohľadávky (z dôvodov, ktoré uviedol vo vyjadrení) spôsobuje hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu, ktorým žalobu žalobcu zamietol pre premlčanie uplatneného nároku je vecne správne.

Z obsahu spisu je zrejmé a medzi účastníkmi konania nie je ani sporné, že medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Beneficial Finance a.s. Bratislava a žalovaným bola dňa XX.X.XXXX uzavretá Zmluva o osobnom úvere č. XXXXXXXX, ktorej súčasťou sú Obchodné podmienky. Obsahom predmetnej zmluvy bolo poskytnutie úveru žalovanému na nákup spotrebného tovaru v sume 339,28 eura. Následne Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa XX.XX.XXXX pôvodný veriteľ pohľadávku proti žalovanému postúpil na žalobcu.

Právny predchodca žalobcu poskytol dohodnuté služby ako dodávateľ v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti žalovanému, preto z hľadiska právneho posúdenia uplatneného nároku je potrebné zdôrazniť, že právny vzťah medzi účastníkmi konania je potrebné posudzovať podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich spotrebiteľskú zmluvu (§ 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka). Postúpenie pohľadávky proti žalovanému na terajšieho žalobcu na zmenu charakteru tohto právneho vzťahu nemá žiaden vplyv.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Predmetom konania je vrátenie poskytnutého úveru na nákup spotrebného tovaru vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný nedodrжал dohodnuté zmluvné podmienky, keď sa s plnením dlhu dostal do omeškania, preto žalobca úver zosplatnil a oznámením zo dňa XX.XX.XXXX od úverovej zmluvy odstúpil. Označená úverová zmluva je svojím charakterom nepochybne spotrebiteľskou zmluvou.

Vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania uplatneného nároku základnou otázkou pre právne posúdenie veci bolo posúdiť, či v prejednávanej spore ide o obchodnoprávny vzťah, ktorý sa riadi príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a to aj vo vzťahu k posúdeniu premlčania uplatneného nároku alebo námietku premlčania je potrebné posudzovať podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Problematika ochrany spotrebiteľa je inštitút, ktorý je potrebné chápať komplexne. Do slovenského právneho poriadku sa aproximovali viaceré smernice Európskej rady a parlamentu, ktoré upravujú ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy, ale ide o druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj osobitné predpisy ustanovujú osobitné podmienky. Charakter spotrebiteľskej zmluvy tak môžu mať nielen zmluvy uzatvárané podľa Občianskeho zákonníka, ale aj uzatvárané podľa Obchodného zákonníka a osobitných predpisov.

Z hľadiska ochrany spotrebiteľa je potrebné venovať osobitnú pozornosť zmluvám, pri ktorých spotrebiteľ nemohol ovplyvniť ich obsah. Súd má v prípade uvedených spotrebiteľských zmlúv povinnosť ex officio skúmať, či takáto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle ust. § 54 Občianskeho zákonníka. Podľa § 54 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. V danom prípade účastníci uzatvorili z hľadiska podstatných náležitostí úverovú zmluvu, ktorá je absolútnym obchodným vzťahom v zmysle § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka a spravuje sa § 479 a nasl. Obchodného zákonníka. Zároveň však ide o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahujú ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenia osobitného zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Napriek tomu, že úverová zmluva je absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom v zmysle Obchodného zákonníka, vzhľadom na charakter účastníkov zmluvy v postavení dodávateľa a spotrebiteľa, ako aj vzhľadom na tzv. formulárový typ zmluvy, keď spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok, je potrebné na tento právny vzťah aplikovať § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa a príslušné ustanovenia zák. č.258/2001 Z.z..

Citované ustanovenie § 54 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy prikazuje aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka na práva a povinnosti spotrebiteľa, pokiaľ sú pre spotrebiteľa priaznivejšie ako príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka („zmluvné podmienky

upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa“). Citované ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje korektív pre použitie ustanovení Obchodného zákonníka a to aj napriek charakteru úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu podľa Obchodného zákonníka. Uvedené znamená, že Obchodný zákonník možno v prípade spotrebiteľskej zmluvy aplikovať iba tam, kde nenarazí na obmedzenia vyplývajúce z Občianskeho zákonníka.

Z uvedeného možno vyvodiť záver, že pre účely tohto súdneho konania je vzhľadom na vznesenú námietku premlčania pre posúdenie plynutia premlčacej doby potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 100 a nasledujúcich), pretože s uplatnením Obchodného zákonníka je spojená dlhšia (štvorročná) premlčacia doba, preto použitie ustanovení Obchodného zákonníka v tomto smere by bolo v neprospech žalovaného, ktorý je spotrebiteľom.

Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občiansko-právnych vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranú dobu nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje práva nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie výšky uplatneného nároku.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa dospel k správne právnemu záveru o premlčaní žalobcom uplatňovanej pohľadávky v trojročnej premlčacej dobe s poukazaním na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného. Odvolací súd v súlade so závermi súdu prvého stupňa je toho právneho názoru, že žalobca svoj nárok uplatnil po uplynutí trojročnej premlčacej doby v zmysle súdom prvého stupňa citovaných ustanovení § 100 a 101 Občianskeho zákonníka.

Z uvedeného vyplýva, že právne posúdenie veci súdom prvého stupňa na zistený skutkový stav je správne a žalobcom uplatnené odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Vzhľadom na tieto skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného, ktorý bol v odvolacom konaní plne úspešný priznal podľa príslušných ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z.z. náhradu trov odvolacieho konania v sume 90,02 eura [tarifná hodnota veci - 411,97 eura (§ 10 ods. 2), náhrada za dva úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia á 29,88 eura, vyjadrenie k odvolaniu (§ 14 ods. 1 písm. a/ , b/), 2 x režijný paušál á - 7,63 eura, daň z pridanej hodnoty 20 % - 15 euro], úhradou ktorých zaviazal neúspešného žalobcu platbou právne zástupcovi vedľajšieho účastníka podľa § 149 O.s.p..

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.